

HLAS DOMOVA

ČESKOSLOVENSKÉ NOVINY

FREE CZECHOSLOVAK NEWSPAPER

Ročník XII.

Melbourne 3. září 1962

Číslo 18.

Krise v československém hospodářství vrcholí

Třetí pětiletka se zhroutila

Těsně před uzavěrkou tohoto čísla došla z Prahy překvapující zpráva: ústřední výbor Komunistické strany Československa se rozhodl "upuštít od úprav třetího pětiletého plánu". Tyto úpravy měly být schváleny XII. sjezdem KSČ, který se bude konat koncem tr. Třetí pětiletka byla zcela odvolána a na jejím místě bude proveden jednofázový hospodářský plán na rok 1963. Během příštího roku pak mají být vykonány přípravy k zahájení sedmiletého hospodářského plánu pro léta 1964 - 1970. Toto rozhodnutí bylo předloženo československému lidu k "celostátní diskusi" v stranickém dokumentu, nazvaném "O výhledech dalšího rozvoje naší socialistické společnosti", který otisklo Rudé právo 14. srpna tr.

Text tohoto dokumentu zatím nemáme po ruce. Je však zřejmé, že československé hospodářství bylo zasaženo krizí tuací v poměrech získávání nových pracovních sil, většinou ze zahraničí. Až dosud si v této situaci vypořádávali ziskáři, než napovídaly statistiky, ních sil, většinou ze zahraničí. Až dosud si v této situaci vypořádávali ziskáři, než napovídaly statistiky, ních sil, většinou ze zahraničí.

Příčiny zhroutení

Ve většině odvětví klíčového průmyslu a v zemědělství zaostala zřejmě výroba za plánem natolik, že bylo zcela nemožno zrevidovat úkoly, dané třetí pětiletkou, na takovou míru, aby mohla být zachována plynulost plánu a výroby.

Československý zpravodaj (New York, 27. 8. 1962) komentuje zhroutení třetí pětiletky takto: "Ukazuje to, co již bylo delší dobu zřejmé: vedoucí režimu přecenili síly československého hospodářství a neodhadli

střízlivě jeho možnosti, nemá režim k dispozici žádné jiné pracovní rezervy, které by mohl nasadit do pokulhávající výroby.

Vývozní závazky

K tomu přistupují zcela neúhospodárné výrobní závazky režimu vůči komunistickému bloku a hospodářsky nevyvinutým zemím, které odčerpávají značnou část spotřebního

a investičního zboží domácími potřebami.

A konečně je tu omyl, jehož se režim dopustil svou politikou tzv. decentralizace, kterou dnes je nucen též výslovně odvolat.

Tyto zásobovací a hospodářské potíže spolu se zvyšováním cen některých druhů zboží denní potřeby vedly k pronikavému poklesu pracovní morálky, jenž se dnes projevuje ve všech úsecích průmyslové a zemědělské výroby.

Dokument ústředního výboru se o nich výslovně zmiňuje a uvádí např., že "ve strojírenství je (Pokračování na str. 2)

Indonésie získala Západní Novou Guineu

Nový soused na severu

V některém z prvních čísel tohoto roku "předpověděl" HD, že Austrálie dostane na severu ještě letos nového souseda. S ohledem na zeměpisnou polohu Nové Guineje, politické okolnosti, poměrnou bezcennost ostrova a z ní vyplývající nezájem v Haagu, to nebyla předpověď nesnadná.

Je naopak s podivem, že australská vláda nedošla k témuž závěru už před lety a neupravila podle toho svou zahraniční politiku.

Místo toho se zdálo, že byla naprosto nepřipravena

na vývoj událostí a že se teprve v poslední chvíli začala přizpůsobovat nevyhnutelnému.

Začátky problému

Problém holandské Nové Guineje je tak starý, jako indonéská republika. Při jejím ustavení bylo rozhodnuto, že má být osud sporného území vyřešen do dvanácti měsíců vzájemnou dohodou. Konečná dohoda si však nakonec nevyžádala dvanácti měsíců, ale třinácti let.

Indonéská vláda zastávala stanovisko, že jí Západní Nová Guinea právem patří jakožto část bývalého holandského imperia v Pacifiku. Holanďané tvrdili, že jejich půlka Nové Guineje nemá etnický nic společného se soustrovím nové republiky, a že tedy Sukarno na ni nemá nárok.

Vláda v Haagu použí-

vala zvláště ve Spojených národech zásady sebeurčení a tvrdila, že její Papuaanci musejí mít právo rozhodnout o svém vlastním osudu.

A tak obě strany vlastně jednaly "ušlechtilé". Indonésii šlo o návrat "Západního Irianu" k staré "vlasti", zatímco Holanďané se chvěli úzkostí o osud svých drahých svěřenců.

Pravý obrázek

Přirozeně bylo té ušlechtilosti na obou stranách pramálo.

Sukarnovi nešlo ani tak o návrat ztracených dětí, jako o ideální příležitost k odvrácení pozornosti od vlastní neschopnosti a rostoucího hospodářského chaosu.

Celá řada věcí nasvědčuje tomu, že se svým způsobem bránil rychlé dohodě. Dav, který řve (Pokračování na str. 2)

Published by Fr. Váňa,
8 Moorhouse St. Richmond E. 1. Vic.
Printers: Bussau & Co.,
6 Elizabeth St., Nth. Richmond, Vic.

Toto je stát. Stát nadprávi.
Smysl státu je stát. A na tom dost!
(Toto je průstřel. Šel do hlavy.
Roztrhl čelist a klíční kost.)
Někteří zmirají v praskotu pum.
Někteří v zásece drátěné.
Někteří s bujarým hurá a bum.
Někteří naráz. Ten zde ne.

R. Kipling "Umírající"

U ZDI NÁŘKŮ

Osmnáctiletý východoněmecký uprchlík vykrvácel na východní straně berlínské zdi. Svádí to k zamýšlení, jaké to asi byly pohrůtky, které nakonec vedly k jeho osklivé smrti.

Možná, že utíkal jenom za dobrodružstvím, možná, že ho zvědavost nutila poznat, co leží na druhé straně velké zdi.

Kdo ví, snad utíkal od cárů svého šedivého světa k ozářeným výkladním skříním Západu. Snad jako mladý chlapec toužil jen po kostkovaném saku a špičatých botách, které nikdo neprodával na Východě. Může být, že utíkal od prázdných mís k plným, neboť hlad byl odedávna mocnou vzpruhou ideálů. Snad jeho děve žilo na Západě. I to je možné v osmnácti letech.

A možná (ani to se nedá vyloučit), že prostě nemohl dýchat v komunistické společnosti a že tedy utíkal za vzduchem a za svobodou.

Pro náš účel však není tak důležité poznat, proč vlastně umřel, jako jak a za jakých okolností.

Musila to být osklivá scéna. Umírající uprchlík volal o pomoc u berlínské zdi, ale nic se nehybalo. Na jedné její straně krčili se jeho vrazi, kteří měli rozkaz vyvolávat incidenty. Na druhé se krčili západoněmečtí policisté a američtí vojáci, kteří měli rozkaz, nedat se za žádnou cenu vyprovokovat.

Tak se stalo, že uprchlík Peter Fechter, který chtěl být ještě ten den v "ráji", skončil v ráji, o němž člověk v osmnácti letech mnoho nepřemýšlí. O pomoc volal nadarmo a po hodině utrpení vykrvácel k smrti.

A jako jsme spekulovali o pohrůtkách, které ho vedly na Západ a k smrti, tak bychom také mohli spekulovat o myšlenkách lidí na obou stranách hanebné zdi, kteří slyšeli zoufalé volání umírajícího, ale, poslušni rozkazů, nehnuli prstem k jeho záchraně.

Ani to by nám však mnoho nepomohlo. Obrázek, o němž nám jde a který svedl západní Berlíňany k protisovětským a také protiamerickým demonstracím, je už stejně hotov a před námi.

Je to obraz symbolický: u berlínské zdi na něm neumírá jenom jeden uprchlík. Krvácí tam mezi sobeckými zájmy dvou velmocí světa celé lidstvo.

Není to obrázek úplně správný. Kdybychom žili v Berlíně v bezprostřední blízkosti zmíněné události, také bychom asi vyšli do ulic a kamenovali ruské a možná i americké autobusy. Byl by to však stejný, třeba lidsky pochopitelný omyl, jakého se dopustili Berlíňáci.

Je ovšem lehké říci, že je někdy třeba obětovat vojáka, aby se zachránila armáda, a jindy uprchlíka, aby se zachránilo město. Obětovat někoho je vždycky lehčí, než obětovat sebe.

Skutečností však zůstává, že Peter Fechter nebyl ani první ani poslední obětí zápasu o Berlín. Padnul za obět' nové komunistické taktice, která se snaží vyprovokovat incidenty, za něž by bylo možno činit zodpovědnou "hitlerovskou kliku" v Bonnu. Západní odhodlání nedat se vyprovokovat k Fechterově smrti jenom přispělo, ale nezpůsobilo ji.

V době, kdy komunističtí provokatéři běhají po Západním Berlíně s pokřikem "naše zed' je krásná", není těžké uhodnout, o koho vlastně jde.

Schyluje se k další berlínské krizi, k dalšímu komunistickému pokusu o jeho dobytí. A hledá se obětní beran, který by sňal s komunistů jejich hříchy. Jako obvykle, nejhluchěji budou znít názory extremistů na obou stranách. Jedni budou tvrdit, že se má zbourat berlínská zed' a umírající uprchlík zachránit i za cenu nukleární války. Druzí namítnou, že Berlín, z něhož ještě před nedávnem vycházela zloba nacismu, nestojí za nejmenší riziko a je stejně příliš vysunut, aby se dal vojensky hájit.

Ani jeden z těchto názorů není úplně správný. Berlín musí být hájen, ale nesmí být hájen bezhlavě.

Nemůže být bráněn bezhlavě, protože životem jednoho uprchlíka nelze dost dobře ospravedlnit milióny lidí, uškvařených v nukleárním ohni. Musí být hájen s rozvahou, protože nejde jenom o Berlín. Jeho pád by zvýšil nebezpečí neutralizace Německa, která by obratem znamenala pád Evropského hospodářského společenství. Následky toho se člověk neodvážuje odhadovat.

Umírání uprchlíka u berlínské zdi se však přesto stalo něčím symbolickým. Symbolizuje utrpení lidstva, které umírá podél Železné a Bambusové opony jenom proto, aby se mečem naplnila slova jedné zvrácené a prokazatelně vadné ideologie. -kw-

Na mezinárodním poli

V poslední době se množí v československých vinách dříve opomíjené mezinárodní komentáře. Jejich úroveň je i na komunistický tisk ubohá. Tak např. Rudé právo si zajásalo, že na "parížské konferenci o ochraně kulturních statků za ozbrojeného konfliktu" byl přijat text čs. rezoluce. A v čem spočívá záchrana kulturních statků: "V rezoluci se připomíná, že během druhé světové války byly způsobeny nenahraditelné škody na kulturních státech, a zdůrazňuje se, že ničení kulturních statků kteréhokoli národa je ohuzováním kulturního dědictví všeho lidstva... Rezoluce prohlašuje, že za současný stav vojenské techniky je nejúčinnější zárukou ochrany kulturních statků všeobecné o úplné odzbrojení za účinné mezinárodní kontroly".

Na parížské konferenci tedy znovu objevili Ameriku. Jiného druhu, a ještě víc obveselující je komentář slovenské Pravdy, která roní slzy nad osudem Britského společenství národů:

"Ze zpráv bruselských novin vyplývá, že Británie znovu obětovala zájmy svých partnerů v Commonwealthu, jen aby urychlila svůj vstup do "společného trhu". Zástupce britské delegace při jednání v Bruselu přiznal, že Británie v podstatě souhlasí s požadavky členských zemí "společného trhu", aby se vzdala systému imperiálních preferencí v dovozu potravin do roku 1970. Tím dala Británie v rozporu s předešlými sliby najevo, že není v její moci, aby pro své partnery v Commonwealthu dosáhla záruk, které by ochránily jejich obchodní zájmy."

V Bratislavě tedy vědí už víc, než čím si dnes lámu hlavu Menzies s Diefenbakerem. FEC/tp

Třetí pětiletka se zhroutila

(Pokračování se str. 1.) současný stav neuspokojivý, že se "projevila trestuhodná nekázeň strojařů", a podobně kritizuje situaci v hutnictví, v zemědělství a v investiční výstavbě, kde je "nutno především omezit zahajování nových staveb, popřípadě dočasně přerušit výstavbu některých rozestavěných staveb."

Důsledky revize

Přirozený důsledek takového rázného zásahu do hospodářského života země může být jenom jeden: bude znovu na československých pracujících, aby utáhli pásky o

další dirku a aby začali víc vyrábět. Dokument o "rozvoji" mluví spíš o úpadku.

Před víc jak deseti lety prošlo československé hospodářství podobnou, ale daleko menší krizí. Zločinným plánováním Slánského a dalších "kosmopolitů" nastalo přeinvestování průmyslu, a také tehdy bylo nutno zlikvidovat "stalinské" stavby jako východoslovenské Huko.

"Dokument o rozvoji" ovšem slibuje pracujícím

rozvoj. Mluví o "postupném snižování maloobchodních cen", ale neříká, které druhy zboží budou zlevněny. Letos např. byly zlevněny ceny určitých druhů nábytku a dřevařských výrobků. Současná situace však naznačuje, že se ceny výrobků denní potřeby v dohledné době nesníží, že naopak půjdou nahoru.

Podobně je tomu se slibovaným zkrácením pracovní doby. Komunisté slibují, že postupně

zkrátí pracovní dobu na 44 a 40 hodin. Zač mít takové sliby, když komunisté vždycky tvrdili, že zkrácení pracovní doby je závislé na zvýšení produktivity práce, tedy na jedné ze smrtelných slabostí třetí pětiletky?

Slánský a jeho soudruzi za to zaplatili hlavami. Bude rozhodně zajímavé sledovat, jak bude probíhat XII. sjezd KSČ letos v prosinci, a jak dlouho se udrží u vesla Novotného stranická klika.

Nový soused na severu

(Pokračování se str. 1) v ulicích "Dejte nám Západní Irián", je diktátorem jeho druhu méně nebezpečný než dav, který řve: "Dejte nám chleba!"

Ještě větší zájem na prodloužení konfliktu, měli indonéští komunisté, pro něž znamenal více zbraní mezi "lidem" a ideální antikoloniální (či protizápadní) propagandu.

Ušlechtilost Holanďanů byla pochybná. Rádi by se byli zbavili své koloniální přítěže, ale presytní důvody ve vztazích

k Indonésii jim nedovolaly totální ústup

Návrh amerického diplomata Bunkera jim proto asi přišel, přes všechny protesty, víc vhod než Sukarnovi a jeho komunistickým poradcům.

Bunkerův plán

Úspěch Bunkerova plánu tkví především v tom, že se vyhnul přímému předání sporného území Holandskem Indonésii, a že alespoň na papíře přihlížel k právu Papuánců na sebeurčení.

Holandsko předá podle tohoto plánu 1. října tr. své území OSN, a OSN je předá 1. května příštího roku Indonésii. Papuánci pak mají nejpozději v roce 1969 sami rozhodnout plebiscitem pod dohledem Spojených národů, chtějí-li zůstat při Indonésii, nebo dávají-li přednost samostatnosti.

Bunkerův plán tak dosáhl dvou věcí, nutných k dohodě — "zachránil holandskou čest" a splnil všechny požadavky Indonésie.

Je totiž nemyslitelné, že by indonéská správa nedokázala za sedm let "přesvědčit" své nové primitivní poddané, aby hlasovali v jakémkoliv plebiscitu podle jejího přání.

Klady a záporý

Bunkerovo řešení ovšem není ani zdaleka ideální. Z morálního stanoviska vypadá jako opuštní lidí, kteří se o sebe ještě nedovedou postarat a jako výměna jedné formy kolonialismu za druhou. Dává také určité zadostiučinění těm lidem, kteří tvrdí, že je

morální princip tváří v tvář násilí téměř vždycky obětován.

Proti tomu lze namítnout, že devadesát procentům "holandských" Papuánců, kteří nikdy neslyšeli ani o Holandsku, ani o Indonésii, pramálo záleží na tom, jaký prapor vlaje nad jejich ostrovem.

Z hlediska realistické politiky je pak úspěch Bunkerova plánu to nejlepší, co se v nouzi mohlo stát.

Holandsko bylo zbaveno koloniálního balastu, o nějž stejně nestálo, a indonéským komunistům byla vyražena z ruky zbraň v jejich tažení za ovládnutím Indonésie.

Australská pozice

Pro Australana, který se vůbec stará o to, co se děje jinde ve světě, je nový soused na severu bezpochyby něčím znepokojujícím.

Nebor australská bezpečnost začíná teď být očividně spojena s politickým vývojem tohoto souseda. Komunistická Indonésie by znamenala přímé ohrožení australských břehů. Toto ohrožení by však bylo téměř stejně velké, i kdyby Západní Nová Guinea zůstala holandská.

Australské vládě nezbyvá celkem nic jiného, než sledovat pozorně události v Indonésii a snažit se všemožně posílit tamní demokratické živly.

Už proto je důležité, aby si co nejvíce Australanů uvědomilo, že každý indonéský demokrat bojuje teď nejen za svou vlastní bezpečnost a bezpečnost své země, ale také za bezpečnost Austrálie.

DOMÁCÍ OBĚDY A VEČEŘE

Drůbež, vepřová, ovocné knedlíky atd.
Vezměte si domů naše PEČENÁ KUŘATA
156 a Acland St., St. Kilda, Vic.
Majitelé Sláva a Milena z Plzně

DARUJTE

moderní keramiku

ELLIS

86 Nicholson Str., Abbotsford, Vic.

Telefon JA 6973

byt: JA 6701

Můžete si ji vybrat též v místnostech
Hlasu domova

ZE DNE NA DEN

19. 8. Na Nové Guineji bylo sjednáno příměří mezi Holanďany a Indonésij.

— Bývalý alžírský generální guvernér a de Gaulleův nepřítel Jacques Soustelle byl vypovězen z Itálie jako nežádoucí cizinec.

— V Ghaně bylo zatčeno asi 400 lidí v souvislosti s nedávným pokusem o atentát na prezidenta Nkrumahu.

20. 8. Sovětská a americká delegace na ženevské odzbrojovací konferenci se dohodly na kompromisním návrhu 8 neutrálních států.

21. 8. V jižní Itálii došlo k serii zemětřesení, která způsobila paniku v Neapoli a smrt 16 lidí.

22. 8. Generální tajemník Spojených národů U Thant odletěl do Sovětského svazu, kde má jednat s Chruščovem zvláště o berlínské krizi.

— Podle neúředních zpráv byl v Budapešti potlačen puč proti Kádárově vládě, který prý byl veden náměstkem ministra vnitra Antolem Bartosem.

— Na francouzského prezidenta de Gaulleu byl spáchán nepodařený atentát. President unikl smrti.

Dr. Felicia BRUNTONOVÁ
MUDr. (Československo)
M. B. B. S. (Melbourne)
ordinuje

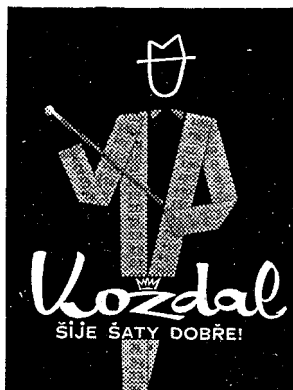
222, Barkly St.,
ST. KILDA, Vic.
po 8. hod. večerní
144 Nepean Highway
GARDENVALE
tel. XJ 1872 - XM 2467
Choroby vnitřní,
ženské a dětské

SWISS TRAINED
WATCHMAKERS
K. Ebner
22 Hunter St. — Sydney
tel. BL 3970
19 York St.
(vchod z Wynyardu)

ODBORNÉ SCELOVÁNÍ LATEK

A.A. INVISIBLE MENDING SERVICE

D. G. Lupínková
393 GEORGE ST., SYDNEY
Telefon BX 2316

STŘEDISKO
PÁNSKÉ MÓDY

164 Acland St., St. Kilda,
Vic. tel. 94 2280

Naše rovy

CHLĚB PRO DOBYTEK!

Před časem byla sojovická pekárna uzavřena a do obce začaly dovážet chléb Mlýny, pekárny a cukrárny, n. p. Středočeského KNV závod 07 v Mladé Boleslavi. Ale vedoucího tohoto závodu by jistě nejméně pět let brněla hlava, kdyby slyšel tu "chválu", kterou o něm a výrobcích chleba sojovičtí občané roznášejí po širém okolí:

"Jen se podívejte, dnes jsem vyhodila bochník chleba prasatům", hovoří jedna z družstevnic. "Nevíme si rady, co a jak dělat", říká předseda komise pro obchod při MNV soudruh Ležák. "Dovozci nedodržují rozvozný plán, chléb přichází do obchodu místo v 17 hodin někdy až v 18.45, to je čtvrt hodiny před uzavírací hodinou. Lidé na něj netrpělivě čekají, a když si chléb koupí, nedá se jíst a házejí ho dobytku."

Ochutnal jsem právě dovezený chleba a opravdu se nedal jíst. Kůrka byla špinavá (vozí se v nákladním automobilu na podlaze, po které se šlape špinavými botami), střídka byla pružná a tuhá, vůně neurčitá, chuť žádná, málo slaná... Takový stav už trvá delší dobu. Nelze se proto divit, že vedoucí prodejny Hedva Pánková objednává chléb v menším a menším množství. Zato však výpadové silnice z obce se naplňují lidmi, kteří místo na pole jezdí na kolech pro chléb do obcí dvou sousedních okresů Nymburk a Praha - Východ...

Zemědělské noviny, 24. července 1962

ČESKO-SLOVENSKO VE ZKRATCE

— Začátkem srpna vyšel v Československu nový zákon o nákupních úkolech pro uživatele zemědělské půdy s výměrou 0,21 - 0,50 ha a pro všechny chovatele krav (třebaže mají méně než 20 arů půdy). Týká se asi 140.000 drobných držitelů půdy, kteří budou přispívat do státních fondů od 1. ledna 1963.

— Další omezení postihují samozásobitele při povolování porážek prasat. Podle nových směrnic, platných od počátku srpna, lze povolit domácí porážku členovi jednotného zemědělského družstva jenom tehdy, jestliže družstvo plní plán výkupu jatelného dobytka.

— Na tiskové konferenci v Praze oznámil předseda Ústřední správy nákupu zemědělských výrobků Karel Mestek, že "pro mnohé zemědělské závody i pro celé okresy a kraje by bylo velmi obtížné splnit nákup zrnin podle druhů tak, jak zní smlouvy. Je to důsledek stavu porostů po letošní zimě. Proto se v těchto dnech celostátně mění některé nákupní úkoly podle návrhů z okresů a krajů."

— Podle zprávy státního úřadu statistického se v prvním pololetí zvýšila zaměstnanost v "socialistickém sektoru národního hospodářství", ale poklesla zaměstnanost v zemědělství ve srovnání s loňským rokem. Státní podniky dnes zaměstnávají 5,072.000, z toho 2,120.000 žen. Průměrná měsíční hrubá mzda zaměstnance dosáhla 1.381 Kčs.

— Čs. vláda jednala o situaci v železniční dopravě, a přijala "konkrétní opatření" ve spojitosti s výzvou havírů Dolů V. I. Lenina v Komořanech a železničářů z Třebušic pro lepší zvládnutí úkolů železniční dopravy.

— Bratislava a italské město Perugia uzavřely dohodu o družbě a přátelství. Text dohody určuje v 16 bodech vzájemnou spolupráci a výměnu zkušeností na poli kulturním, hospodářském a sociálním.

— Svaz československo-sovětského přátelství oznámil, že počet jeho členů překročil 2,500.000. Je to ovšem nerealistická číselice. Členové jsou organizováni "přes 22.000 závodních klubů a místních odboček Svazu."

— Na plázi u Vranovského jezera byl s velkou slávou otevřen "autocamping pro 200 osobních aut". Je tam také stánové městečko, které má 104 dvoulůžkových a 10 čtyřlůžkových stanů.

— Rudé právo uveřejnilo statistiku nejoblíbenějších divadelních her za rok 1961. Nejčastěji byla hrána komedie Vratislava Blažka "Příliš štědrý večer" (862 představení), Drdovy "Dalská bába" - hříšná ves" (317 představení) a "Host" Ludvíka Aškenazyho (232 představení). Díla amerických dramatiků se hrála celkem 764krát. Největší jejich část zabírají dramata Arthura Millera, dnes nejoblíbenějšího amerického dramatika za Železnou oponou.

— 1. srpna byla v Kodani podepsána dlouhodobá obchodní smlouva mezi ČS-SR a Dánskem. Celkový oběh výměny zboží mezi oběma zeměmi se jí zvyšuje o 17%.

— V Jablonci nad Nisou skončila 26. srpna tr. celostátní výstava "Bižuterie pro celý svět 1962". Na výstavě byla instalována "kašna hojnosti", z které si návštěvníci nabírali 11 tun perliček jako upomínku. Mladá fronta k tomu připomíná, že řidiči národního podniku Pramen Josef Kotek složil k této příležitosti "Polku pro bižuterii".

— U Prahy byla zřízena "léčebna ve stanech", vyhrazená dětem, které trpí cukrovkou a obezitou. "Léčebna" pojme 120 dětí.

— Antonín Novotný zaslal blahopřejný telegram prezidentu africké republiky

Dahomej k druhému výročí vyhlášení samostatnosti.

— Pedagogický ústav UNESCO a Čs. komise pro spolupráci s UNESCO pořádaly v Praze čtrnáctidenní pedagogický seminář. Hlavním čs. delegátem na semináři byl doc. dr. František Malír, ředitel Pedagogického institutu v Ústí nad Labem.

— Ve Veselí na Moravě se staví hutní závod, který má být dobudován ve velkou ocelárnu do roku 1970. Takový je plán. Pražská Práce si však stěhuje, že jen za první čtvrtletí letošního roku zůstali budovatelé dlužní práci za 1,425.000 Kčs.

— Tajemník ÚRO Gustav Hnilička, který vedl čs. delegaci na zasedání Mezinárodní organizace práce v Ženevě, prohlásil, že kapitalistické státy sabotují myšlenky odborové jednoty. Pokoušely se např. odstranit z rezoluce pojem "odstraňování následků kolonialismu" pojmem "odstraňování škodlivých následků cizích nadvlád".

— Zatím co je doma bída, pokračuje čs. hospodářská ofenziva ve svobodném světě: v Sudanu budují železnice závody výroby gumové obuvi, další obuvnický závod postaví zlínský v Iráku.

— Lodní park pražské flotily byl doplněn novou motorovou lodí Želivka. Pražská flotila má teď šest parníků a šest motorových lodí.

— Osm osob bylo odsouzeno k trestu žaláře od 9 měsíců do čtyř let za opomenutí povinné péče na dole, v němž bylo loni při důlním neštěstí zabito 103 horníků.

— Po dlouhé přestávce zasedal opět ústřední výbor Čs. strany socialistické, ježmuž předsedal dr. A. Neumann. Čs. socialisté jednomyslně schválili návrh stanov KSČ a s radostí konstatovali, že 70% členů strany uzavřelo pracovní závazky na počest XII. sjezdu KSČ. FEC/S

Předsjezdová "diskuse" v Československu

ÚZKÝ PROFIL

Situace v Československu se za uplynulý půlrok radikálně změnila — k horšímu. Ještě nedávno jsme ve světovém tisku čítávali kusé zprávy z ČSSR, v nichž se většinou mluvilo o "ustrášených" nebo "apatických" Čechoslovácích, kteří se bojí promluvit, kteří se bojí riskovat atd. Od nedávna se zprávy západních novinářů, vrátivších se z východních zemí, podstatně změnila. Mluví dnes o nespokojenosti, o dlouhých frontách před obchody, kde dochází k výtržnostem a demonstracím, o občanech, kteří na poměry nadávají zcela veřejně.

Dopisovatel časopisu U. S. News & World Report, který byl v Československu v druhé polovině srpna, napsal ve své reportáži, že po procestování všemi satelitními státy shledal, že v Československu je nespokojenost největší.

Z několika fotografií, uveřejněných na okraji reportáže, je nejvýmluvnější ta, na níž se zákazníci smutně dívají na veřejně pálit prsty v bo-prázdné přihrádce pražského velkoobchodu, na níž kdysi leželo zboží.

Spontánní diskuse

Po celém Československu jsou v proudě "spontánní" diskuse před sjezdem Komunistické strany Československa. Časopis Kultura z 16. srpna 1962 o tom píše:

"Návrhy, které k veřejné stranické diskusi předkládá ústřední výbor KSČ, jsme všichni četli v denním tisku. V příštích týdnech o nich budeme diskutovat a již v této diskusi půjde o to, aby se slova a myšlenky proměnily v činy.

To předpokládá především vidět jasné pře-

kážky, které jsou v cestě k dosažení cílů nové etapy. Každý dnes pocítuje nejen nedostatek, ale už se to týká potíží v hospodářské oblasti, nedostatku v různých sférách našeho společenského dění.

Je samozřejmě pohledněji něco prostě "schválit", nechat si svoje připomínky někde v soukromé debatě, než si veřejně pálit prsty. V boji proti jevům, které sice "historicky přezívají", ale mohou často ještě vytvářet nepříjemnou situaci pro člověka, který proti starému prosazuje nové, pokrokové."

Na rozhraní etap

Aby bylo úplně jasné, o čem Kultura mluví, bylo toto prohlášení doplněno den nato Zdeňkem Mlynářem v úvodníku "Jsme na rozhraní dvou etap":

"Je to souvislost zcela přímá. Všimněme si jen, jak nejrůznější negativní jevy v jednání a myšlení lidí ožívají vždy, vznikne-li "úzký profil" třeba v zásobování. Tíží lidé, kteří jsou o-

chotni poctivě se pokusit hledat cesty socialistického způsobu života, "zapojit se" třeba do dobré práce místního lidového soudu nebo aktivu národního výboru, začínají tvářit v tvář frontě na va-jička v leccems snadno zase myslet a jednat podle "osvědčených zkušeností" svých babiček."

Útoky demagogů

V srpnu jsme si mohli v československých novinách přečíst nejen hlas o současné zoufalé zásobovací situaci, někdy dokonce přímo v příspěvcích k "předsjezdové" diskusi.

Však už také vedení strany varovalo velmi důrazně, že domácí odpůrci režimu se snaží proniknout do diskuse, aby získali fórum pro své "demagogické názory", a mohli "zneužít nedostatků v zásobování" k útoku na vedení komunistické strany.

Strana se samozřejmě zavázala, že pro blaho lidu a na všeobecnou zásluhu takové výstřelky přísně potlačí.

M. Zvára, U. S. A.

Žalostná zemědělská bilance za první pololetí 1962

I STATISTIKY UŽ ŽALUJÍ

Podle povzdechů stranických funkcionářů a přání stranických novinářů se už dávno dalo soudit, že hospodářské vedení KSČ upjalo všechny naděje na zlepšení situace k letošním žním. Zatím je ještě příliš brzo soudit, jak celkově dopadly.

Zatím máme po ruce sledky byly rozpočtové jenom zprávu ústředního oševní plochy některých statistického úřadu, je zemědělských plodin hoř statistik, byť jakkoli překročeny, např. v ov-nakadešené, napovídají sa o 44.000 ha, u kuku-hodně o tom, jak asi vy-řice na zrno o 18.000 ha padá celková situace v a u kukuřice na zeleno zemědělství. Zpráva se a siláž o 32.000 ha.

Naproti tomu ošev chlebového obilí byl šest měsíců tr.

Počasí a nedůslednost
Rudé právo otisklo koncem června výtah z této zprávy. Myslíme, že i stylisace Rudého práva mluví sama za sebe:

Nežádoucí tempo
"... Následkem nepří-znivého počasí, ale i ne-důsledností zemědělských závodů a národních výborů opožďovaly se kul-tivační práce, především cukrovky a brambor.

Podle předběžných vý- (Pokračování na str. 7)

V pražských samoobsluhách

"Samoobsluha je nový způsob prodeje, velmi estetický, hygienický a výhodný i pro zákazníka. Musíme ji proto chránit před takovými občany, kteří chápou výhody velmi sverázně", napsala koncem července Mladá fronta, a hned si otiskla rozhovor se soudruhem Markem, vedoucím kolektivu lidových soudců. Takové to jsou případy:

"Inženýr, vážný člověk a dobrý pracovník na svém místě, vstoupil před nedávnem do samoobsluhy. V prodejně si vybral jednu tatranku a potom sáček kávy. Tatranku vložil do košíku a kávu do kapsy. U pokladny zaplatil jen za tatranku. Ale neodešel hladce. Nepostřehl, že si ho po celou dobu všimala vedoucí... krá-dež ohlásila a inženýr se dostal před místní lidový soud. Před zraky asi 80 občanů se potom musel odpovídat a byl potrestán pokutou 400 Kčs...

V samoobsluze novinami a časopisy v Praze na Václavském náměstí mají měsíční manko

asi tisíc korun. Nedávno přistihla prodavačka zákazníka — byl to napohled úctyhodný starší pán — jak si zastrčil pod kabát jeden časopis a chystal se odejít. Když ho zastavila, nejprve zapíral, pak se divil a nakonec prosil, nařikal a žádonil (dokonce i padesátikorunu nabízel), jen aby ho pustila a "aby ho neničila, že má syna na vysoké škole, jaká by to byla ostuda pro celou rodinu". Prodavačka se nedala obměkčit...

Žena inženýra, doma jedno dítě, ona nepracuje, on má přinejmenším 1.600 Kčs měsíčně. Vzala balíček másla v ceně 9,50 Kčs. Také se dostala před místní lidový soud a občané ji všeobecně odsuzovali, že to nemusela dělat. Kdyby jí nestačily peníze, které vydělává man-žel, však je na obvodním národním výboru habaděj nabídek volných míst. Ona však stále nedovede pochopit, proč pro pár korun musí předstoupit před veřejnost..."

FEC

MUŽI I ŽENY

I BEZ ZKUŠENOSTÍ A PRAKSE
mohou vydělat £40 až £80 týdně
při plném nebo jen částečném zaměstnání

Zaučíme zdarma
Vlastní vůz není podmínkou.

Informujte se u

Mr. CHRISTOU

WILLMORE & RANDELL

First Floor, 150 Queen Street
Cnr. Bourke & Queen Street
Melbourne — City

Denně od 9. do 6. hod. odp.,
v sobotu od 9. do 1. hod. odp.

Kukátko do ČSSR

SABOTÉŘI PRACOVALI DOBŘE

Na farmě státního statku v Litochoři na Třebíčsku docházelo často k nevysvětlitelným činům. Již o žních 1959 byla proražena nádrž s naftou u obilního kombajnu. Netrvalo to dlouho a někdo z nádrže vypustil naftu a v jedné pneumatice vzešel pořádný hřebík. Na čas byl pokoj, až z ničeho nic byla poškozena tři kola u secího agregátu. Jindy se zase octlo nevysvětlitelným způsobem v traktorové nádrži nafty značné množství vody. Proražená kola u dvou vleček byla posledním činem záškodníků v Litochoři. Vykubali se z nich příslušníci bývalých kulackých rodin. Karel Novák, traktorista, jehož rodiče hospodařili na výměře 54 ha, a A. Kabelka, jeho pomocník, rovněž ze zámožné kulacké rodiny. Pracovali dobře, aby oklamali obezřetnost a získali důvěru. Ve skutečnosti škodili, kde mohli, prostřednictvím slabomyslného člověka, kterého naváděli. Kabelka k tomu téměř tři roky odebíral tajně elektrický proud v ceně nejméně 24.000 Kčs...

Zemědělské noviny, 5. 7. 1962

CO JE TO PLATNÉ MÍT PLÁN?

Družstvo (v Moravské Třebové - pr.) navštěvuje aktivista, který např. pomohl sestavit plán zeleného krmení. Ale co je to platné mít nejlepší plán, když v družstvu jsou dále potíže s krmením? Když čísla nemůžeme přeměnit ve skutečnost, stává se i sebelepší plán formálním a nepříjde tak do žlabu ani o cent krmiva více. Stalo se i to, že někteří pracovníci z moravskotřebovské zemědělské školy stejně jako z nákupního závodu pomáhali družstevníkům při plnění úkolů jen po drátě. Ke zjištění situace jim stačil telefon... Družstevníkům také nijak nepomůže zástupce mlékárny, který sice na vesnici přijde, ale snaží se stůj co stůj, bez ohledu na reálné možnosti družstva, získat od představenstva závazek k překročení plánu nákupu mléka. Místo aby se s družstevníky napřed důkladně poradil, pomohl odkrýt rezervy a ukázal, jak jich využít k vyšší výrobě mléka, stačil mu podpis na závazku. O to, aby mlékárna dostala od výrobce více mléka, aby bylo víc másla a sýrů, mu zřejmě vůbec nešlo.

Rudé právo, 23. 7. 1962

"DISKUSE" O NÁVRHU NOVÝCH STÁNOV KSČ

Stranické orgány a organizace, na nichž leží plná zodpovědnost za organizování diskuse, by měly mít stále na paměti, že diskuse je velkou příležitostí všestranně zvýšit aktivitu strany, posílit stranu a její spojení s pracujícími. Je důležité diskusi zaměřit tak, aby pomohla v mobilizaci pracujících za plnění národohospodářských plánů ve všech ukazatelích, aby pomohla dalšímu rozvoji socialistického soutěžení na počest XII. sjezdu strany. Diskuse ve stranických organizacích na vesnici by měla podnítit všechny komunisty k rychlé sklizni beze ztrát, k tomu, aby věnovali všechnu pozornost splnění státního nákupu zemědělských výrobků ve všech družích, aby prosadili pokrokové způsoby v zemědělské výrobě. Cílem všech komunistů a pracujících v průběhu příprav XII. sjezdu strany by se měla stát zejména úplná likvidace dluhů ve výrobě — ve všech odvětvích, závodech, pracovištích... Hluboké osvětlování obsahu sjezdových dokumentů má směřovat k tomu, aby náměty a připomínky pracujících vycházely z potřeb a možností, odhalovaly nové zdroje a rezervy, napomohly odstranit z našeho života vše, co zpomaluje cestu vpřed...

Rudé právo, 31. 7. 1962

Josef Jonáš, Vídeň

Před rokem spadla železobetonová opona

Před rokem bylo dokončeno totální rozdělení Berlína a Německa a vyvoláno nebezpečné mezinárodní napětí: uprostřed Berlína byla postavena zeď z betonu a ostatních drátů. A za betonovou zdí po zuby ozbrojené oddíly komunistické policie a vojska. Proč sáhl východoněmecký komunistický místodržící Walter Ulbricht k tomuto opatření, a proč mu k tomu dal Chruščov svolení?

V Sovětském svazu byl dán Stalin již dávno do kladby. Ulbricht věděl dobře, předobře, že toto jeho počínání je přímo klasický případ nelidského stalinského teroru a šlapání komunisty tolik vynášených lidských práv. Ulbricht dobře věděl, že toto opatření je vyhlášením bankrotu jeho režimu a vysvědčení chudoby. A přesto neměl jiné východisko. Proč?

Musil tak učinit především z důvodů hospodářských. Před postavením zdi uprostřed Berlína prchalo denně až 1.000 lidí z Ulbrichtem ovládané části Německa. Jen za červenec 1961 uprchlo přes Berlín z komunistické části Německa více jak 30.000 lidí. A celkem opustilo Ulbrichtův "stát dělníků a rolníků" od jeho založení více jak tři a půl miliónu lidí!

Exodus na západ

Samozřejmě, že komunistická policie dělala všechno, co bylo v jejích silách, aby zamezila útekům — ale marně. Východní Německo se pozvolna, ale jistě vyliďňovalo. Nastával katastrofální nedostatek lékařů — také v Československu byli do Východního Německa lékaři verbováni! — vědců všech oborů, odborných dělníků, zemědělců, ano, také již i pomocných dělníků!

A to všechno v zemi, kterou Ulbricht z rozkazu Moskvy nařídil jmenovat "státem dělníků, rolníků a pracujících inteligence". Celé východoněmecké hospodářství se začalo hroutit.

Nic nepomáhalo. Zbyla jen poslední možnost: ostatní dráty, betonová zeď uprostřed Berlína, aby bylo možno zabránit dalším útekům na Západ.

Ale ani tato zeď, když byla ještě vyšší a důkladnější, nezabránila a nezabránila dalšímu snižování

ká byla poskytnuta — nemůže zamezit a nezamezí dalšímu snižování životní úrovně obyvatelstva ve Východním Německu.

Zeď jako symbol

Co tedy zbylo východoněmeckým a moskevským komunistům a Ulbrichtovi? Nic — jen zeď uprostřed Berlína, jako

uprostřed Berlína, jako symbol bankrotu tohoto systému — prosté negace i těch nejzákladnějších lidských práv a jako svědectví totálního selhání komunistického systému hospodářského i politického.

Za rok od postavení této zdi hanby komunistu uprostřed Berlína byla zkröpena krví padesáti nevinných lidí — byli na útěku chladnokrevně zastřeleni.

Sliby z Moskvy

Nedávno bylo v Moskvě oznámeno, že základní potraviny musely být zdraženy průměrně až o 30 procent. Jak může tedy Sovětský svaz zlepšit životní úroveň Ulbrichtova Německa, když sám zoufale zápasí o udržení alespoň té bídné životní úrovně, kterou nyní sovětské občané mají?

Tedy ani slíbená sovětská hospodářská pomoc — pokud by opravdu ja-

Význam izolace

A přece má nelidská a krví potřísněná zeď uprostřed Berlína pro komunisty veliký význam a důležitou úlohu: zamezit, aby kdokoliv viděl, jaký stalinský Ulbrichtův režim, jaká bída a zoufalství za touto zdí vládnou.

Pro nás, pro celou Evropu a všechno lidstvo je tato zeď do našeho svědomí volajícím hlasem o nelidskosti Ulbrichtova stalinismu, který nemůže udržet svoje poddané jinak než pomocí železa a betonu. Tato zeď je symbolem státu, jemuž by utekl celý národ, kdyby nebylo ostatního drátu a žoldnéřů.

Berlínská zeď je především vyhlášením bankrotu světového komunismu!

Humor lidový a intelektuální

Smích v Československu

Pro nás v exilu je československý humor snad ještě důležitější než pro lidi doma. Je to pro nás neomylná korektura všech pochybností a domněnek, jež si tu a tam — třeba nevědomky — utvoříme o poměrech doma a o smýšlení československých občanů.

V Československu dnes kvete dvojitý humor: oficiální a lidový, vládní a opoziční. Proti minulosti je však přece rozdíl.

I v oficiálních tiskovinách se vyskytne kus čistého, nezávazného a "neideového" humoru, jemuž se člověk může s chutí zasmát. Přinášíme dnes ukázky obojího humoru. Napřed hlas lidu:

Brigáda socialistické práce se radí o příštím společném kulturním podniku. "Zítřka se jde na výstavu do muzea", oznamuje vedoucí. "Ale dyť o tam už všechno známe!"

namítají členové. "A to právě ne", odporuje vedoucí, "v těchto dnech tam dostali nový exponát — poslední vepřovou kýtu!"

Po slavném projevu v Praze v květnu letošního roku, ve kterém sliboval, že "maso bude", přijde Novotný domů a soudružka Novotná se do něj pustí: "Tondo, cos tam blblnul? Slibuješ lidem něco, co nemůžeš dodržet, a přitom víš, jaká je nálada! Jestli nebude nejpozději do roka masa dost, tak tě oběsí!"

"Jen se neboj", utěšuje Novotný manželku. "Za rok už nebudou ani ty provazy!"

Lidová definice tatrplánu: "Tatrplány jsou dopravní prostředky všeho pracujícího lidu, jichž tento používá výhradně prostřednictvím svých volených zástupců."

Stojí občan v zadumání u Chruščovova pomníku v Moskvě. Přijde k němu druhý a ptá se: "Proč si to tak prohlížíš?" — "Ten

pomník má dvě chyby", konstatuje zadumanec. "Ale neříkej! Jaké?" — "No, není tam nápis 'Odpočívej v pokoji!', vysvětluje ten první. "Ale vždyť on ještě neumřel!" — "To je ta druhá chyba!"

Situace v Československu: "Žijeme zde v době elektrické energie: napětí je vysoké, odpor velký a nikdo se nesmí dotknout vedení."

Potkají se dva na pražském nádraží. "Kampak, kampak", vyzvídá první. "Ale, pospíchám do Revnic! Pro maso", vysvětluje nevrle druhý. "A proč tak daleko? Dyť jsi dřív chodil do Pražské na Václaváku!" — "No proto mám vzték. Já tam teď jdu taky, ale vona fronta začíná až v Revnicích!"

Jako ukázkou polooficiálního literárního humoru jsme vybrali pár ukázek z "Malého slovníku cizích slov" Bohuše Balajky, který je občas otiskován brněnským Hostem do druhého a ptá se: "Proč si to tak prohlížíš?" — "Ten

ZLOBÍ VÁS OČI?

Bolí Vás hlava?

Noste brýle od OPTA!

OPTO

Capitol House, 109 Swanston St.

MELBOURNE (vedle kina Capitol)

8. poschodí Telefon 63-2231

DODÁME LÉKY VŠECH DRUHŮ

Vášim příbuzným i bez lékařského předpisu, v nutných případech telegraficky

George Paloczi - Horvath: Neporažení (The Undefeated), Secker & Warburg, Londýn

Intelektuální výchova

Po "Sentimentální výchově" a "Evropské výchově" dostává se nám do ruky "výchova intelektuální" z pera maďarského uprchlíka George Paloczi - Horvatha, který uprchl po zhroutilí maďarského povstání na Západ a který dnes žije v Anglii. Palocziho případ je typický případ evropského intelektuála mezi dvěma světovými válkami. Obdařen statky i vzděláním, pocítil náhle sociální weltschmerz, který ho zavedl až do komunistické strany a jejího inferna vinných a nevinných. Je kupodivu, kolik místa naivitě a poblouznění zbývá ještě vzdělanému Evropanovi v duši, když již objal jak vědy tak umění. Jakoby intelektuáliství přinášelo kletbu romantismu: vzdělanec se ve jménu vědy stane komunistou a jde za mythem lidu. Je pak příznačné, že nevěří všemu tomu, co se naučil, že nevěří ani své vlastní zkušenosti. Slyší-li však "z úst lidu" totéž, na co sám už dávno přišel, ale čemu se bál uvěřit, jeho myth se rozplyne. Buržoazní levicovní intelektuálové let dvacátých a třicátých trpěli kolektivně jak nezhojitelným romantismem tak komplexem méněcennosti.

Palocziho knížka sleduje tuto intelektuální weltschmerz, když náhodou přičichl k životu maďarských zemědělských podruhů, jejichž postavení až do konce druhé světové války bylo postavení nevolníka. Pohnutky jeho soudružská kariéra byla velmi krátká.

Paloczi - Horvath byl zřejmě jedno ze zázračných dětí, které si uchovávají normalnost jen zásluhou starostlivých rodičů. Naučil se šesti jazykům, měl zájem jak o vědy tak umění, stal se předním evropským novinářem, autorem několika románů a za druhé světové války členem britské organizace pro propagandu a ideologickou válku. Přes všechna protivenství se zdál být dítětem štěstí.

Poprvé ucítil osudný náhodou přičichl k životu maďarských zemědělských podruhů, jejichž postavení až do konce druhé světové války bylo postavení nevolníka. Pohnutky byly vznesené, logika však nízká.

Weltschmerz se mu nevyplatil. Když se vrátil do Maďarska po válce, stal se jedním z "nekomunistických" hlasatelů maďarské Národní fronty. Odtamtud vedla cesta jen k bolševikům, když už jako "neustraní" ztratil pro ostatní kavky přivínářem, autorem několika románů a za druhé světové války členem britské organizace pro propagandu a ideologickou válku. Přes všechna protivenství se zdál být dítětem štěstí.

Rozpaky z komunismu vyřešila mu strana sama, když ho dala zatknout jako spiklence, který prý napomáhal László Rajkovi k velezradě. Palocziho zatčením také začíná pro

švindl", zní pravdivě a otevřeně.

"Jednou ráno jsme měli na chodbě dozorce, který byl skoro slušný, takže jsme mohli hlasitě mluvit. Najednou jsem se přistihl, že mluvím jejich (dělnickou - pr.) řečí a že v jejich termínech napadám sovětský systém a Dějiny bolševické strany zvláště. Celou celou to strašně zájímalo.

Pověděl jsem jim o Leninově zfalšované závěti, o systematickém padělání dějin, o tom, jaká obluda musil být Stalin v mládí.

Šedivec, který tu ještě s námi byl, mne přerušil jenom jednou. Zeptal se, jak dlouho jsem už tohle všechno věděl. Automaticky jsem mu řekl pravdu: že už dlouho.

A pak jsem přestal mluvit. Velký bože! Co znamená slovo "vědět"? Vždyť jsem docela jasně tohleto všechno věděl, a přitom zase nevěděl. Co to bylo? Silenství? Idiotství?

Ano, samozřejmě jsem věděl, že je historie padělána. Samozřejmě jsem věděl o masových čistkách v Sovětském svazu. Samozřejmě že mezi tisíci jiných faktů byly v

MOST

Jiří Kavka

Má řeka dere hebké perí
a od pramene k ústí měří
své lože svatební
Je nedočkavá, prudce dýše
hrud' se jí zvedá výš a výše
až čas se zatemní

Čas už je temný. Černá řeka
netrpělivě, marně čeká
Zvoní zvon měsíce
zvoní tak, jako zvoní hrany
když hroby žen jsou otvírány
(v srdci jen tesknice)

Zlatý prach voda smývá po dně
(ach, mrtvé zlato za povodně
— zář utopených soch)

Kdybich šel jednou po tom mostě
mohl bych věřit dětsky prostě?
Nevěřím, že bych moh

mé paměti také fakta o val jsem se a rušil souse-
likvidaci celých národů dy ze spaní. Musil jsem
v Sovětském svazu. Sa- se přemáhat, abych ne-
mozřejmě že jsem to začal povykovat a zuřit.
všechno věděl. Chtělo se mi utéci. Utéci

Co jsem byl? Vzděla- ze světa. Zmocnila se
ný blbec? Jaký - druh mne netrpělivost, největší
schizofrenie mne zachvá- nepřítel vězně.
til? Jaká oblundnost mne Můj dosavadní uspo-
nakazila? A jakou oblund- řádaný svět se proměnil
ností jsem pomáhal na- v chaos... Šedivec za-
kazit svět? volal dozorce. Měl jsem

Té noci se mi zdálo, horečku. Bylo mi povo-
že planky mé pryčny by- leno ležet i přes den, a
ly rozžhaveny. Převalo- (Pokračování na str. 6.)

**SDĚLTE NÁM ADRESY SVÝCH PŘÁTEL.
ZAŠLEME JIM UKÁZKOVÁ ČÍSLA HD.**

TRPKÉ HUMORESKY

Jaroslav Putík

SLUŠNÝ ČLOVĚK

Svoji životní dráhu začal u vdovy, která inzerovala v novinách, že přijme slušného pána na byt a stravu. Potom už byl vždycky slušný. V tramvaji pouštěl sednout starší ženy. Slepčům pomáhal přecházet ulice. Odpadky házel do koší. Nešlapal po trávnicích. Pravidelně si čistil obuv a domovnice ho měla ráda. Dívku, kterou svedl, si vzal za ženu. Za okupace se choval jako slušný Čech, ale žádné protiněmecké činnosti se neúčastnil, neboť tu byla rodina. Po roce 1945 volil stranu, která nebyla ani příliš napravo ani příliš nalevo. Později nechal politiky. Nikdy nikomu nic špatného neudělal a také se nikdy nikoho nezastal. V práci není ani netečný ani příliš hrr. Není v nemilosti ani příliš oblíben. Posudky má dobré. Daří se mu znamenitě. Říká: slušný člověk může žít v každém režimu.

NEVYLÉČITELNÁ VADA

Měl zvláštní zvyk: neustále pokyvoval hlavou. V kanceláři se mu pro to smáli, ale na schůzích si ho oblíbili referenti. Přitahování kývavými pohyby jeho hlavy, adresovali mu všechny výzvy a pokyny. Na jeho kývavou hlavu přišla chvála i hana, patřící celému kolektivu, u něho hledali podvědomě záchranu, když je zradila paměť, anebo když padli do pasti nastrojené záłudným tazatelem. Na něm si ověřovali sugestivnost kladených otázek a správnost svých odpovědí. Jeho kývavá hlava zaručovala pochopení, povzbuzení a úspěch.

Původně sedával vzadu, aby mohl klidně spát a nebo utéci, kdyby měl nějaké neodkladné povinnosti. Potom ho začali volat dopředu, ptali se Kde je ten... nakonec sedával pravidelně v prvních řadách, mohl přijít i pozdě, nechávali mu vždy volné

místo. Tak to šlo po léta, až se někdo zeptal Kdo je ten člověk v první řadě? Dostalo se mu odpovědi, kterou chtěl slyšet: že je to svědomitý, dobrý a rozvážný pracovník. Vyžádaný kadrový materiál potvrdil naprostou správnost těchto údajů.

Tím začal životní vzestup dobrého muže, stíženého kývavostí. Byl zvolen do komisi a výborů. Ač o to nijak neusiloval, získával si přízné předsedajících, referentů a vůbec mluvčích. Všichni se shodovali v názoru, že je to správný člověk na správném místě. A potom se to stalo. Zvolili ho předsedou. Jakmile začal předsedat a mluvit, všichni viděli, že má nevyléčitelnou tělesnou vadu.

SLOVA NA TRNUTÍ

Slyšel jsem onehdy dámu, která pravila: Nevěřil byste, jak je to všechno ošidné. Zatnul mi zub, a to mě podnítilo, abych vyzkoušel, jak působí jiná slova. Vyšlo mi, že trnu ještě při slovech nepřestajné, skálopevné, vůči ledné, nuže a ve psi. Objevil jsem také, že existuje přímá souvislost mezi některými slovy a žaludeční labilitou. Cítím lehkou nevolnost při rčení je to opravdu krásné nebo je třeba si bedlivě všimnat. Nesnáším Achillovy paty ani zapálené postoje.

Duševní skleslost vyvolávají tvrzení nikdy se nezalekne hrozeb nebo vždy s rozvahou a také půjde o to a jemu na roven postavené nelze se nedívat. Zato slůvka čacký, jary, košatý, střelbítý a kadlub jsou neškodní starečkové, které tělu nejen nepůsobí škody, ale dokonce trochu hřejí, jako arcit' nebo mlynářovo tisíc láter. Jednou se do té kategorie také dostane bezpochyby i ošidnost a všechna ostatní. Jenomže to už budu starý a bude mě bolet všecko.

PRAVDA O CYNIKOVI

Nekrmil ptáčky, jednou dokonce nakopl důvěřivého kosa, který chtěl žrát z ruky. Po něžné žebravě veverce hodil kamenem a tvrdil, že je degenerovaná. O tlustých dýchavičných psících prohlašoval, že by se měli do jednoho vystřílet. Zasloužilé stařené od-

mítal nosit květiny a místo, aby ve shodě s ostatními se radoval, jak stále pěkně vypadá, říkal nahlas Ta bába je stále škaredější. Spolupracovníkovi, který byl povýšen, poklepal na rameno a zašeptal, aby to všichni slyšeli Tak se ti to přece povedlo, podvodníku, pošli pro láhev.

Starému, ale vynikajícímu spolupracovníkovi s mnohými zásluhami neustále doporučoval, aby šel do penze a nepřekážel. Pozván nedopatřením na slavnostní oběd, ptal se kolemsedících, kolik si toho berou domů pro rodinu. O vlastním dítěti tvrdil, že je hloupé a že je patrně po něm. V biografu při cituplném programu hlasitě zívá. Při slavnostních projevech vyrušoval a s oblibou vykládal neslušné anekdoty.

Celé okolí se shodovalo v mínění, že je cynik. Když se dožil zaokrouhleného výročí, nezbylo než uspořádat na jeho oslavu večírek. Předem instruovaný mluvčí v přípitku zdůraznil, že oslavenec je mezi spolupracovníky oblíben pro svoji zmužilou nesentimentálnost. Několika lidem napadlo, že je to vlastně pravda.

V Ů N Ě

Měl mnoho lásek. Každá mu voněla jinak. Dívka s modrými očima, světlými vlasy a tmavým obličím voněla rezedou. Copatá voněla po karamelových bonbonech. Po jedné krátké a krásné lásce mu zůstala vůně rozetřené máty. Jedna voněla po mléce. Druhá po lýkovci. Třetí po čerstvém sněhu. Bylo jich hodně. Jakmile se mu však zdálo, že ucítil třeba jen slabounký zápach naftalínu, byl konec. Nezlob se, říkával, nechtěj, abych ti něco vysvětlil, nemělo by to cenu. Zkrátme to, netrapme se.

Potom potkal dívku, která voněla rezedou, karmely, mátou, mlékem, lýkovcem i čerstvým sněhem. Velice ji miloval. Jednou mu řekla Miláčku, necítíš, že tu někde páchne naftalín? Cítil rezedu, karmely, mléko, lýkovec a čerstvý sníh, ale přisvědčil, že ano. Řekla Nečekala jsem, že budeš tak rozumný.

MUŽ NA MĚSÍCI

Peter Ustínov

John Kermidge šel highgateskou ulicí k poštovní schránce, v ruce objemný balíček. Cítil se, jako by byl vržen zpátky do jiného století, kdy ještě nohy sloužily lidem za stálý dopravní prostředek a ne za údy, jimiž šlapeme na akcelerator. Usmál se na oblohu, jako kdyby zdravil polozapomenutého přítele. V jeho úsměvu však byla stopa špatného svědomí. Nechal oblohu čekat příliš dlouho. Obvykle viděl, když se podíval vzhůru, jenom věčnou tmou laboratorů. Jelikož byl vědcem, bylo by bývalo lidské, kdyby do jisté míry nepodlehli tradici a nestal se trošku roztržitým. Ne snad při práci, ale v poměrně nedůležitých věcech. Když psal, psal ohromně pozorně, a smysl jeho slov mohlo pochopit jen několik nadaných lidí na různých univerzitách. Ale často, jako třeba zrovna teď, zapomněl nalepit na obálku známky. Dopis byl adresován nějakému doktorovi Nusslimu z Curychu. A poněvadž doktor Nussli byl Johnův snad nejlepší přítel, bylo divné — i když typické, že jeho jméno bylo napsáno jen s jedním "s".

"Kam jsi šel?" zeptala se Johnova žena dychtivě, když se vrátil. "Hodit psaní Hansovi." — "To nemohlo počkat do rána?" — Ačkoliv bylo chladno, John si otřel čelo kapesníkem. "Ne", řekl. "Poslední pošta už je stejně pryč", bručela Veronika. Nastala pomlka, ale věštila jen bouři. Už několik měsíců se John s Veronikou mnoho neviděli. Veronika si během té doby dovolila tu a tam otázku. John ji neobdařil ani jedinou odpovědí. "Myslela jsem, že bys chtěl vidět děti, než půjdou spát", řekla. Zachrčel a zeptal se: "Kde je Bill?" — "Bill? Nevím. Ale sir Humphrey tu byl." — "Sir Humphrey?" vyskočil John zlostně. "Co sakra chtěl?" — "Neřekl, ale byl ke mně neobyčejně zdvořilý." — "To je špatné znamení." — "Vypadal velmi povznešený." — "Povznešený?" a John kopnul do židle. "Co je s tebou?" Veronika téměř vykřikla. Vtom zazněl zvonek. "To bude šampaňské", řekl John a vyšel do předsíně.

Nebylo to šampaňské. Byl to Bill Hensey, Johnův asistent, vousatý chlapík ve starém sportovním saku, s vyhaslou dýmku věčně mezi zuby. Popadl Johna za ruku, Veronika si ani nevšimla, a začal rozčilně Johnovi něco potichu vykládat. Veronika si přála, aby si byla vzala raději bankovního úředníka, který by měl jednoduché problémy a špetku zdvořilosti. Z jejich konverzace neslyšela nic, jen tu a tam nějakou poznámku o siru Humphreyovi, ale zpozorovala Billovy usouzené oči, jak tékají rozčilené z místa na místo.

Veronika byla příjemná žena bez přílišného temperamentu, ideální manželka pro Johna, jestli vůbec něco takového mohlo existovat. Nechtěla se vnučovat, protože věděla, že oba muži jsou zaměstnáni na důležitém projektu a že oba mají nervy napjaté, a chápala, že je její povinnost tomu rozumět, aniž by kladla otázky. A zrovna tehdy vtrhly do pokoje děti, které právě vybojovaly vražedný boj na kaktusy pokryté pláni divokého západu. Dick, v šerifském úboru přes pyžamo, zahájil právě vražednou palbu z kapslovky na Timothyho, který se skrýval za gramofonem a černou maskou bandity. John vybuchl. "Vypadněte", zaryčel. Veronika se postavila přirozeně na stranu dětí. "Vždyť si jen hrají", vykřikla. "Panebože, co je dneska s tebou?" — "Co pak nevidíš, že máme práci?"...

Ale Veronika už vybuchla a ztropila velkou scénu. Zatím co chlapci se vytratili jako hromádky neštěstí, dala průchod svému hněvu přívalem slz a výčitek. Copak si myslí, že ona chtěla do Washingtonu? Dálek radši by zůstala doma. Proč nejede sám? A když sám, tak proč už tam nezůstane? Všechno je na ní: placení účtů, hospodaření, dětem vymýšlet pohádky před spaním. Tak proč se neoženil s Billem? Přerušil ji nakonec zvonek. To šampaňské, zaručeně.

Zas to nebylo šampaňské. Byl to sir Humphrey Utteridge, doprovázený afektovaným mladíkem v burince. "Kermidgi, dovolte, abych vám blahopřál",

pravil sir Humphrey hlasem, který se chvěl vzrušením. John vyměnil s Billem rychlý pohled. "Děkuji vám", odpověděl John se známou netrpělivostí ve hlase. "Tato událost znamená začátek nové éry, nejenom v dochovaných dějinách celého lidstva, ale i v nesmazatelné cestě národů Britského společenství." Byla to krásná a výrazná věta, která by se byla hodila při slavnostním spouštění nové lodi, ale kdo by si přál spouštět loď ve svém vlastním obyvacím pokoji?

"Osel stará", pomyslel si John, ale náhles řekl: "To je od vás skutečně hezké". — "Pamatujete se na mne, Kermidgi?" otázal se afektovaný mladík, opíraje se těžce o deštník. "Oliver de Vouvenay. Byli jsme spolu ve škole." Bože dobrý. Žádný div, že si ho John nepamatoval, vždyť on se vůbec neměnil. Johnovi už šedivěly vlasy, ale tohle neposkvrněné, růžové stvoření vypadalo přesně tak, jako vypadalo ve škole. Oliver de Vouvenay byl zosobněním triumfu jednotvárnosti. Když si s ním John váhavě potřásl rukou, řekl, že se mu neřádí tak špatně, jelikož je dneska už prvním soukromým sekretářem ministerského předsedy, Vysocetihodného Arthura Backwortha, a že hodlá kandidovat v příštích volbách. "Ne za socialisty", řekl John. Oliver de Vouvenay se srdečně tomu zasmál a vyslovil názor, že to byl dobrý vtip.

Další slovní přestřelka byla znovu zažehnána zvonekem. "To bude..." začal sir Humphrey, ale John ho přerušil. "Objednal jsem šampaňské. Už jdu." Otevřel dveře a ocítl se tvář tvář detektivovi. Ten člověk sice neřekl, že je detektiv, ale to bylo zřejmé. Jeho přestrojení mohlo oklamat jedině jiného detektiva. "Tady je to, pane", zavolal detektiv do čekajícího Rolls Royce. Dveře limuzíny se zvolna otevřely, a na chodník se opatrně vyškrabal starší muž důstojného vzezření. Johnovi vyprchala krev z tváře. Poznal Vysocetihodného Arthura Backwortha, ministerského předsedu Velké Británie a Severního Irsku. "Smím dále?" řekl ministerský předseda předvolebním hlasem. Tady byla divukrásná, zvrácená příležitost říci ne, ale John řekl, že ano.

(Pokračování příště)

ČECHOSLOVÁCI V ZAHRANIČÍ

— Hudební oddělení Cornell University, Ithaca, New York, vydalo desku se skladbou Karla Husy "Fantasie pro orchestr" a další skladbou Američana Roberta Palmera "Memorial Music". Hraje Orchestre des Solistes de Paris, řízený Karlem Husou. Deska stojí \$4.95.

— V červnu zemřela v Paříži choť majitele restaurace "Chez Louis" paní Brzická.

— V knižnici Sovietica, kterou vydává východoevropský ústav university ve Freiburgu ve Švýcarsku, vyšla kniha profesora university Notre Dame (USA) Mikuláše Lobkowicze "Marxismus - Leninismus in der ČSR. - Die tschechoslowakische Philosophie seit 1945". Kniha má 267 stran.

— Československá beseda v Daruvaru v Jugoslávii slaví letos 55. výročí svého založení. Současně oslaví tamní česká obecná škola 40. výročí a česká mateřská škola 35. výročí založení.

— V minulých měsících oslavili v USA stříbrné kněžské jubileum dp. Jaroslav Tománek, farář o-sady sv. Josefa v Lankinu v Sev. Dakotě a dp. Petr Lekavý z osady Warsaw.

— V Chicagu zemřel profesor na Loyolově universitě, historik P. Josef Roubík.

— Šest pařížských listů, rozhlas i televize příznivě komentovaly výstavu kreseb Libora Šíra.

— Od 1. července 1961 do 31. března 1962 se přistěhovalo do Austrálie pouze 20 Čechoslováků. V téže době přijalo 390 Čechoslováků australské státní občanství. K 31. březnu 1962 je v Austrálii 2.256 dospělých osob čs. původu, které neprijaly australské občanství.

— Noviny v Perthu oznámily, že z pěti úspěšných žadatelů ze Západní Austrálie o přijetí do vojenské akademie v Portsea jsou čtyři Australané a syn čs. uprchlíků, 21letý Jiří Šulc, který je v australské armádě už čtyři roky.

ČO/J/NŽ/HD

CHCETE, ABY SE VAŠE děti naučily hrát na kytarce? VOLEJTE (Melb.)

51-7012

A. CHROMOVSKÝ

Provádíme veškeré práce optické přesně, rychle a za levné ceny

M. CHRPA

Optical Service

2. poschodí

6 A Elizabeth St.

Melbourne - City

Telefon MF 3256

Přijímáme objednávky také poštou

INTELEKTUÁLNÍ VÝCHOVA

(Pokračování se str. 5) domovec bez fanatických názorů. Mám dnes poky. Šedivec mne ošetřoval. Pak mi řekl, že jsem celý den v horečce jen opakoval: "Už není več vřít." Usmál se soucitně a jen řekl: "Vy intelektuálové!"

A Palocziho zpověď končí střízlivým vyznáním:

"Má posedlost už dohořela. Jsem nyní bez-

ten dědičný hřích. Jsem dnes zmaten a věřím jen prostým věcem jako jsou zdravý rozum a slušnost.

Možná, že jednou přijde čas, kdy poznám smysl života. Zatím jsem vděčen za to, že jsem se dožil dneška — a doufám, že budu moci psát příběhy, ne je prožívat."

jun

Smích v Československu

(Pokračování se str. 4)

Apokalypsa. Tanec, který následuje po kalyps.

Disciplina. Opak sci-pli-ny.

Heterogenní. Narozený z hetery.

Horoskop. Buldozér, který rozkopává horu.

Infantilní. Kdo se baví hrou na fanty.

Konkubína. Žena, která žije s panem Kubínem.

Kurziva. Ospalost kura domácího.

Lesbika. Brigádnice, která kácí les.

Metafora. Šprýmař, který sype vtipy z rukávu.

Monogamie. Když tenista udělá jen jeden game.

Producent. Italský neofašista.

Promotor. Zapálený motorista.

Probabismus. Názor, že babičky jsou dobré, aby pečovaly o děti.

Statovat. Zfotovatět.

Subordinace. Byt pod ordinací.

Syntéza. Oblíbená synova téze.

Vivisekce. Sekce živých - obytné čtvrti.

POJIŠTĚNÍ
domů, bytů, podniků,
Work. Compensation,
aut. povinné ručení
ZIVOTNÍ,
úrazové a nemocenské
odborné provede
R. C. KUGLER
(Melb.) XL 2421

Nově došlé knihy

Vrba: Z mého herbáře 13/-; Jirásek: Temno 23/-; Husitský král (2 díly) 32/-; Bezruč: Slezské písně 21/-; Poláček: Hrdinové táhnou do boje 17/-; Hašek: Švejk (4 díly) 65/-; Dědictví po panu Šafránkovi 17/-; Fialový hrom 15/-; Seton: Moji známí z divočiny 12/-; A. Hejna: České tvrze 33/-; Stašek: O ševci Matoušovi 14/-; Neruda: Povídky malostranské 12/-; Praha Guidebook 15/-; Rezac: Rozhraní 16/-; Včelíčka. Pražská tajemství 16/-; Otruba: Tvůrčí cesta J.K. Tyla 37/-; Šimáček: Ze zápisů studenta 13/-; Feuchtwanger: Goya 32/-; Kolář: Nápadý pana Apríla 16/-; Foerster: Až na vrchol světa 24/-; Kriebel: Koule se, sluníčko (dětská) 23/-; K. Čapek: Italské listy, Anglické listy, Výlet do Španěl, Obrazky z Holandska 20/-; Kalendář, Zahradníkův rok 16/-; Peroutka: Demokratický manifest 20/-; Jirásek: Filosofská historie 13/-; Zahofanský hon 13/-; Palacký: Z dějin národu českého 21/-; Feyfar: Krkonoše (krásné fotografie) 29/-; Česká kuchařka 49/- a mnoho jiných

Uvedené ceny jsou včetně poštovného a obalu.

THE INLIBRUM BOOKSELLERS

Box 1888 R.G.P.O. Melbourne

Knihy můžete též objednat prostřednictvím

Hlasu domova Telefon 42-5980

PŘIPRAVUJETE SE NA CESTU?

LETADLEM — LODÍ — VLAKEM — AUTOBUSEM

naše cestovní kancelář zajistí Vám nejspolehlivěji všechny jízdenky i pobyt

GREYHOUND TOURIST BUREAU

138, ELIZABETH STR., MELBOURNE - CITY

Telefon MF 8823 - MF 8824 - MF 8825

Cestujte do ciziny na deposit

Do Londýna £ 33, Říma £ 26, Paříže £ 32, New Yorku £ 29, San Franciska £ 25, Rio de Janeiro £ 53. Zbytek doplatíte v měsíčních splátkách £ 10 až 20.

Ochotně sdělíme jakékoli informace o cestách

Dopisy redakci:

CERNOŠSKÁ OTÁZKA V USA (Pokrač.)

Je velmi snadné slepě generalisovat. Černoši jsou verbež, dí pan V. J. z Chicaga (dopis v HD 14 - XII., pr.), který kdysi věřil v lidskou rovnoprávnost. Nehodlám polemizovat s jeho osobními zkušenostmi. Zajímá mne více, proč jsou černoši, kteří se stěhují z jižních států do severních měst, mravů primitivních, jak p. V. J. píše.

Je šedou zkutečností, že ústavní zásady Spojených států se dosud neujaly ve většině států na jihu. Otrocká tradice jsou zachovány v přítomné době odlišnou formou — upíráním základních práv "barevným" občanům. Jejich děti nemohou do téže školy jako děti bílé, dospělí nemají volební právo, nesmějí se modlit pod stejnou střechou s bílými křesťany, nesmějí používat veřejné parky, pláže, natož záchody, aby nebyla poskvrněna čistota bílé rasy. Rozhodnutí nejvyššího soudu USA proti těmto rasistickým výstřelkům jsou ignorována nebo jejich dodržování je zoufale oddalováno.

Černoši se snaží uniknout těmto poměrům přesídlením na sever, kde zakotví většinou v nejbídnějších čtvrtích měst. Dolar je však zelený i v černé ruce. Koupí-li černý dům v lepší ulici, bílí sousedé podlehnou panice — k nemalé radosti bílých agentů s nemovitostmi, kteří vysvětlí bílým bratrům, že jejich majetek má cenu nepatrnou, když se v sousedství usadil černoch (kterého tam zpravidla sami dosadí). Černého zákazníka pak obratem přesvědčí, že dům má cenu závratnou, když patřil bílým "lepšího druhu".

Snaha po materiální okázalosti — např. mít lepší auto — je výrazem pocitu méněcennosti, který nezná rasových hranic. Ani nízké mravy nejsou výsadou černochů. Zárné příklady hvězd z hollywoodského nebe jsou často následovány. Také zločinnost není černošským monopolem a o její výši lze diskutovat. Proti bílým jsou však černoši brádidlové, když dosud nedovedou zločin organizovat tak, jak to dělá bílé bratrstvo gangsterů nebo jak to do nedávna činili předchůdci Mau-Mau v Ku Klux Klanu. Úplně primitivní jsou pak na poli "čistého zločinu", k němuž patří miliónové podvody a úspěšná uniknutí do exilu v Brazílii. Větší zločinnosti je zneužívání orgánů spravedlnosti k rasistickým účelům. Je snadné černošského násilníka oběsit a bílého nechytit, či potrestat jen vězením. Bílí výrostci mohou bez obav zapálit autobus (i s lidmi), zatím co klub bílých jižních maminek vyvíjí činnost — např. napadá černé maminky, když doprovázejí své děti do školy. "Drzost černochů" (a nejsou to jen oni) nemůže být důvodem k upírání základních občanských práv. Což ti černoši, kterým se dostává pocty reprezentovat Ameriku, dokonce i nést její zástavu?

Jsou i jiní Američané, kteří nevěří v druhoradé občanství. Jeden z nich je v Bílém domě, a za jeho vlády učiní tato nejmocnější demokracie na světě jistě další pokrok při odstraňování chorobného rasismu na vlastní půdě. J. Z., Trenton, N. J., USA

* * *

Při čtení dopisu krajana V. J. v Chicagu jsem musel myslet na náš bývalý tábor pro uprchlíky, zvaný "Valka", u Norimberku. Bylo v něm několik tisíc uprchlíků ze zemí ovládaných komunisty. Z počátku převládali Čechoslováci. Jistě bylo mezi všemi lidmi mnoho lidí, kteří žili ve své domovině normálním, spořádaným životem, a bylo mezi nimi i hodně lidí vzdělaných. A přece to, co píše V. J. o černoších, se hodí z velké míry i na naše uprchlíky. Ztratili jakoukoli oporu a ocitli se v prostředí, které je strhovalo pod lidskou úroveň. Jejich reakce byly právě takové jako černochů, kteří na své pocity méněcennosti nebo křivdy reagují buď nákupem Cadillaců nebo jejich vykrádáním. Později naši uprchlíci již vyrostli pod komunistickým vlivem bez náležité mravní výchovy a bez občanských práv, podobně jako černoši z Jihu. Přicházeli do cizího prostředí v Německu za podobných předpokladů jako ti černoši do severních měst Spojených států, a reakce německého obyvatelstva nebyla též mnohem lepší, ačkoli se nelišili pletí.

Z toho všeho je zřejmé, že tu nerozhoduje rasa, ale prostředí, z kterého přistěhovalci přichází a které velkou měrou ovlivňuje jeho chování. Barva pleti, řeč, církevní příslušnost jsou vedlejší; hlavní je duševní stav lidí. Kterým z našich uprchlíků se podařilo udržet se na vysoké úrovni mravní, ti obstáli i ve všech pokusech a poměrně brzy se dostali i na solidní úroveň společenskou.

Otázka tedy jak pro černochoy tak pro bělochoy všeho druhu je otázka mravní výchovy, mravního vedení. Avšak sama mravnost, nemá-li hlubších základů duchovních, je pouhá lidská morálka, která člověka opouští, dostane-li se do nemorálních poměrů. T. G. Masaryk říkával, že mravnost, nemající kořenů náboženských, neobstojí. Přemysl Pitter, Norimberk

LETOVISKO "ŠUMAVA"

Locke's Way, blíže Belgrave South
pořádá v neděli dne 30. září 1962

NÁRODNÍ POUŤ

k uctění svátku sv. Václava

Ve 2.30 hod. odp. průvod ke kapliče Pražského Jezulátka, kde bude promluva a modlitba za domov

Národní kroje vítány

Od 3.30 hod. taneční zábava

Hraje Eda Zlatý se svým orchestrem

Proutkové koláče a různá jídla a pití
(K dispozici budou pouze nealkoholické nápoje)
Na farmě již můžete obědvat

I statistiky žaluji

(Pokračování se str. 3.)

Ku konci června bylo pokoseno asi 815.000 ha píce, přičemž svoz byl proveden pouze asi na 577.000 ha, tj. zhruba 71% pokosené plochy. V zemědělských závodech nebyly využity všechny prostředky k urychlení svozu sena.

Rudé právo pak vydvihuje, že bylo dosaženo "některých úspěchů" např. v dalším růstu početních stavů hospodářských zvířat, ale připouští, že "celková úroveň živočišné výroby je stále neuspokojivá."

Dodalo dokonce i čísla: "Podle výsledku soupisu hospodářských zvířat k 1. červenci 1962 se proti stejnému období minulého roku zvýšily celostátní stavy skotu o 153.000, prasat o 55.000 a slepic o 300.000.

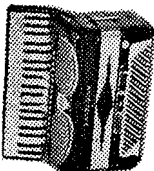
Na Slovensku se zvýšil počet skotu o 55.000, slepic o 47.000 a počet prasat se snížil o 117.000. Stav krav přes určité celostátní zvýšení o 2% a na Slovensku o 0,4% zůstávají stále pod úrovní stanovenou plánem.

Dojivost krav a průměrná snůška vajec se proti 1. pololetí minulého roku snížily, což se projevilo i v poklesu výroby mléka a vajec."

Výroba a výkup

Tím se dostalo Rudé právo k nejožehavějšímu tématu, totiž výrobě a výkupu zemědělských výrobků a selhání státní distribuční sítě.

Vyrovnejte laskavě
PŘEDPLATNÉ

SUTTONS PTY. LTD.

105 Elizabeth St., Melbourne
Telefon 60-1201

Hudební nástroje dřevo-
vé a orchestrální

Piana * Harmonia * Kytary
Gramofonové desky

Pianové harmoniky * Radia * Nahrávače

Pletaře — pletařky
řetízovače ("Over-
lockers") a střihače

přijmeme k výrobě
pleteneho zboží
Hlaste se pouze zapra-
cované síly. — Stálá
místa ve zcela moderní
továrně. — Výborné
podmínky a mzdy.

Du Monde Textiles
73-85 Langridge St.,
COLLINGWOOD, VIC.
tel. 41-4188

SPORT V AUSTRÁLII

KOPANÁ V SYDNEY

PRAHA — GLADESVILLE 4:0 (1:0)

Praha se udržela na čtvrtém místě v tabulce přesvědčivým vítězstvím v Gladesville. Scheinflug zaznamenal první branku, a pohromu domácích dovršili ve druhém poločase van der Gaag dvěma brankami a Jeffrey gólem, který byl nejlepším momentem zápasu.

Nejlépe hráči Prahy: Sherwin, Jeffrey, van der Gaag a E. Ninaus.

PRAHA — HAKOAH 0:0 (0:0)

V předposledním ligovém zápase hrála Praha proti jednomu z vedoucích mužstev před dobrou návštěvou 10.000 diváků, kteří viděli ve druhém poločase výborný fotbal obou mužstev. Hrdinou zápasu byl brankář Prahy Lord, který zachránil několik vyložených branek, a dobře zahráli také E. Ninaus, Sherwin, Jeffrey.

Pořadí v tabulce: 1. Budapešť 28 (57:43), 2. Hakoah 27 (44:24), 3. APIA 27 (60:37), 4. Praha 26 (53:42), 5. Yugal 26 (52:53) atd.

KOPANÁ V MELBOURNE

SLAVIA — LIONS 2:1 (1:0)

V posledním ligovém zápase na domácím hřišti odsoudila Slavia nováčka ligy k sestupu. Zápas nebyl valně úrovně a hrál se zásluhou hostů místy ostře. Slavia měla na začátku silnou převahu a ujala se vedení, když Cook po několika dobrých šancích vstřelil ze sólové akce krásnou branku. Lions hráli po přestávce po větru a vyrovnali brankou z penalty, ale jejich osud dotvrdil v posledních minutách Drda, který skóroval z nahrávky Dohertyho.

Konečná ligová tabulka: 1. Hellas 32, 2. Juventus 30, 3. Wilhelmina 30, 4. JUST 29, 5. George Cross 28, 6. Hakoah 28, 7. Slavia 22, 8. Polonia 21, 9. Melbourne 16, 10. Croat 14, 11. Lions 12, 12. Moreland 2.

SLAVIA — RICHMOND 3:1 (1:0)

Zápas o postup do hlavních kol Dockerty Cupu na hřišti Slavie měl opět slabou úroveň hlavně zásluhou rozhodčího, který dovolil Richmondu velkou tvrdou hru. Slavia se ujala vedení v 18. min. brankou Cooka po krásném útoku Dohertyho a Haasze. Hned na začátku druhé půle byl zraněn Haasz a Slavia dohrávala o 10 hráčů. Druhou branku dal Doherty ranou z dálky, a třetí Glennie přímo z rohového kopu. Richmond dal jedinou branku před koncem z trestného kopu. Doherty opět ukázal svou třídu, ale soustředil na sebe pozornost protihráčů, kteří se omezovali na kopání do nohou.

SOKOL SYDNEY

-- po úspěšných šibřinkách pro dospělé pořádá jednota v sobotu 8. září 1962 ve 2.30 hod. odp. v Community Centre v Mountain St., Broadway, **DĚTSKÉ ŠIBŘINKY**. Ráz: "V hrackářském krámu". Zveme srdečně všechny čs. děti — členů i nečlenů.

— List POST, vydávaný v Blacktownu, NSW, uveřejnil pochvalný referát o závodech Sokola v Sydney, které se konaly 6. 7. tr., s dodatkem o poslání sokolstva ve svobodném světě.

— Cvičí se každý pátek v tělocvičně Girl's High School ve Fort Street, a to žactvo 7-8 hod., dorost a členové 8-10 hod. večer. S. V.

MŠE SVATÉ ZA TRPÍCÍ DOMOV BUDOU

slouženy v Melbourne v neděli 30. září 1962: od 10 hod. v St. Patrick College, od 11.30 hod. v Bethlehem Hospital, 476 Kooyong Rd., Caulfield.

Duchovní správa

Staňte se členy

ČS. FILATELISTICKÉHO KLUBU
V MELBOURNE

Schůzky se konají

každý druhý čtvrtek od 8. hod. več. v

EXCELENT CAFE, 109 Acland St., St. Kilda

Příští schůzka je 13. září tr.

Za přípravný výbor:

F. Vozábal (tel. BM 5618)

J. Nedomlel

SPORT DOMA I V CIZINĚ

Rídí Karel Janovský, Mnichov
Slavia porazila Spartu 2 : 1

Nový ročník čs. fotbalové ligy

Po jednoměsíční letní přestávce začala v pátek 10. srpna v ČSSR nová "honba" za ligovými body. A už první dvě kola nejvyšší čs. fotbalové soutěže přinesla dobrou kopanou, skutečné ligové boje a také hodně branek.

Nejlepší kopanou viděli shodou okolností Pražané, kteří nyní, kdy se do ligy vrátila Slavia a Sparta se zachránili, mají na vybranou. Už v druhém kole na sebe narazili tito dva bývalí letenští rivalové, jejichž vzájemné střetnutí stále ještě přitahuje. Už týden před zápasem bylo hlediště, které pojme 40.000 diváků, vyprodané, a utkání samo mělo velmi dobrou úroveň. Po vyrovnaném boji zvítězili tentokrát "červenobílí" 2 : 1, a získali tak dva velmi cenné body. Sparta před tím deklasovala ve Vršovcích Bohemians 4 : 0, když její nový hráč Mackowski byl autorem 3 gólů. I toto střetnutí vidělo 40.000 diváků.

Je zajímavé, že po druhém kole (Dukla Praha musí sehrát ještě odložené střetnutí se Slavií) má plný počet 4 bodů už jen Ostrava, která je ve výborné formě, a bude jistě i letos bojovat o přední místo v tabulce. Nováčkové si zatím vedou dobře. Kromě Slavie, která porazila Spartu 2 : 1, měl zdařilou ligovou premiéru i Trenčín, který doma zvítězil nad Slovanem Bratislavou 2 : 0 a RH Brno (nyní ZJŠ Brno) porazila v prvním kole zásluhou hokejisty V. Bubníka mužstvo Kladna 5 : 1.

1. KOLO: Trenčín — Slovan Bratislava 2:0, Plzeň — Ostrava 0:3, Nitra — Prešov 4:1, RH (nyní Slovan) Bratislava — Hradec Králové 1:0, Bohemians — Sparta Praha 0:4, ZJŠ Brno — Kladno 5:1, Dukla Praha — Slavia Praha (bude sehráno dodatečně, protože Dukla byla na zájezdu v USA).

2. KOLO: Sparta-Praha — Slavia Praha 1:2, Dukla Praha — RH Bratislava 2:1, Slovan Bratislava — Bohemians 1:0, Ostrava — Trenčín 3:0, Prešov — Plzeň 2:3, Hradec Králové — ZJŠ Brno 3:0, Kladno — Nitra 2:0.

Lehkoatletické překvapení v Tatabanyi

ČSR - MAĎARSKO 113 : 99

Po debaklu s východoněmeckým teamem a slabších výkonech na mistrovství republiky v Ostravě jistě ani ten největší čs. optimista nedával čs. lehkotletickému družstvu naději na čestný výsledek v mezinárodním trojutkání ČSSR — Maďarsko — Ukrajina, ke kterému došlo ve dnech 18.-19. srpna v maďarském městě Tatabanyi. Ale po tomto střetnutí se zdá dosti pravděpodobně, že někteří přední čs. atleti měli zaměřenou celoroční přípravu na to, aby se dostali do formy až na mistrovství Evropy v Bělehradě, které bude zahájeno příští týden. Dokladem toho je několik velmi pěkných výsledků Čechoslováků, jejichž zásluhou zvítězilo čs. družstvo nečekaně nad vysoce favorizovanými Maďary rozdílem 14 bodů v poměru 113:99, a jen těsně prohrálo 104,5:107,5 s reprezentačním teamem Ukrajiny. Nejúspěšnějším borcem byl kladivář J. Matoušek, který sice se umístil ve své disciplíně až druhý za Maďarem Zsivotzkym, ale pěkným výkonem 67,82 m, zlepšil o více než 3 m dosavadní čs. rekord. I když druhý den střetnutí bylo velmi špatné počasí, přece jen atleti dosáhli několika pozoruhodných výsledků.

První den — 100 m: 1. Mandlík (ČSSR) 10,3 vt. — 400 m: 1. Trousil (ČSSR) 47,4 vt. — 1.500 m: 1. Salinger (ČSSR) 3:48,5 min. — 5.000 m: 1. Jurek (ČSSR) 14:29,0 min. — 110 m přek.: 1. Kosírec (Maďarsko) 14,1 vt. — výška: 1. Noszaly (M) 206 cm — dálka: 1. Barkowski (Ukrajina) 7,89 m — koule: 1. Varju (M) 19,03 m, 2. Skobla (ČSSR) 18,22 m, 3. Nagy (M) 18,10 m — oštěp: 1. Cybulenko (U) 77,86 m — 4 x 100 m: 1. Maďarsko 40,5 vt., 2. ČSSR 41,1 vt., 3. Ukrajina 41,4 vt.

Druhý den — 200 m: Mandlík 20,9 vt. — 800 m: 1. Krivočejev (U) 1:57,7 min., 2. Odložil (ČSSR) 1:57,7 min. — 10.000 m: 1. Tomáš (ČSSR) 30:27,2 min. — 400 m přek.: 1. Anisimov (U) 51,3 vt. — 3.000 m přek.: 1. Zhaňal (ČSSR) 8:46,0 min. — tyč: 1. Tomášek (ČSSR) 4,40 m — trojskok: 1. Aljabjev (U) 15,76 m — disk: 1. Szecsenyi (M) 60,66 m (!), 2. Kompanec (U) 58,76 m, 3. Daněk (ČSSR) 55,43 m.

Paisley Home Furnishers

P t y . L t d .

prodají krajanům se zvláštní slevou.
nábytek, elektrické spotřebiče a vše pro dům
110 Miller's Rd., North Altona, Vic.
telefon 66 6281, večer 57 6585

Dukla obhájila v USA trofej

Pohár, který dostává vítězné mužstvo mezinárodního newyorského fotbalového turnaje, zůstává i na další rok v Praze. Fotbalisté Dukly Praha, kteří se nezúčastnili celého turnaje, ale byli jen jako obhájci pozváni, aby se střetli v rozhodujících dvou utkáních s nejlepším mužstvem letošního ročníku, s brazilským teamem America Rio de Janeiro. Po remise v Chicagu 1:1, porazili toto přední mužstvo Brazílie v odvětném utkání v New Yorku 2:1, a obhájili tak s úspěchem tuto cennou trofej. Čs. team, který k oběma zápasům nastoupil za tropického vedra (v Chicagu před zraky 17.000 diváků, v New Yorku přes 20.000) v sestavě: Kouba — Šafránek, Novák — Pluskal, Čadek. Masopust — Brumovský, Dvořák, Borovička, Kučera a Adamec, nepodal sice tak skvělý výkon jako před rokem, ale i tak zasloužené obhájil prvenství v turnaji, který je v posledních letech propagačním podnikem kopané v USA.

Utkání, zvláště newyorské, byla hrána velmi tvrdě, se strany Brazilců až bezohledně, a tak došlo k několika zraněním. V New Yorku v 80. minutě zápasu byl levým křídlem útočníkem Ameriky da Cunha knockoutován československý záložník Pluskal, který musel být dlouho ošetřován.

V chicagském utkání byl autorem branky Dukly Praha Dvořák, v odvěti v New Yorku skórovali Adamec a Pluskal.

-- Ve zkratce --

— Olympijský vítěz v běhu na 10.000 m Rus Petr Bolotnikov zaběhl v Moskvě nový světový rekord časem 28:18,2 min a zlepšil svůj vlastní světový rekord z r. 1960 o 0,6 vt.

— V Ostravě probíhalo mistrovství republiky v tenisu, které nemělo ani tentokrát zvláštní úroveň. Došlo tu však k velkému překvapení, když několikaletý přeborník ČSSR Jiří Javorský prohrál finálové střetnutí pánského singlu s mladým Štrobem hlavce ve třech setech 2:6, 0:6 a 3:6. V dámské dvouhře neměla ani tentokrát letošní finalistka Wimbledonu, Věra Pužejová, soupeřku, a ačkoli nemá stále ještě vyléčené zranění z Wimbledonu, deklasovala ve finále Hoříčkovou 6:2 a 6:2.

ČS. TRENÉŘI VE ŠVÝCARECH

Funkcionáři předního nejvyšší švýcarské soutěži švýcarského klubu FC Basileje velmi čestné 6. místo, ze silněji získali i pro další kterého se chtějí letos sezónu jako trenéra bývalého slavného čs. internac. cionála Jirku Sobotku, který žije již od roku 1947 s pomocí Jirky Sobotky mimo ČSSR. Do Basileje přišel Sobotka na počátku minulého sezónu, v době, kdy mužstvo prodělávalo krizi, a zdálo se, že je odsouzeno k sestupu do 2. ligy. Zásluhou skvělé trenérské práce Jirky Sobotky však nakonec ještě obsadili fotbalisté Basileje v

ve Švýcarsku i Josef Humpál, který byl dlouhá léta ve Francii, nejprve jako hráč, později jako trenér. Nyní je Humpál už druhou sezónu trenérem mužstva 2. švýcarské ligy FC Cantonal.

PŘÁTELÉ HLEDAJÍ:

Františka Doležal z Krasovic u Želetavy (před léty bydlel v Sydney - Crows Nest) neb jakoukoli zprávu o něm, Ottu Čilu z Nové Paky a Fran. Franta. Dopis má v redakci Eugen Svoboda.

ZPRÁVY OSOBNÍ

V Yarraville, Vic., zemřela náhle malá S O N A, 9měsíční dcera manželů Normy a Jiřího Beranových. Zármutek s rodiči sdílí Cyril Kubík

REDAKCI DOŠLO:

Karel Valehrach: **BEZ-NADĚJE A NADĚJE**, cestopis, vzpomínky. Jednotlivé statě: Pozdrav z Arizony, Z mého mládí, Cesta kolem světa, Kongo, Jižní Amerika, Evropa. Předmluvu napsal Josef Martinek. Vydala University Press Co., 149 Woster St., N. York 12, N. Y., USA Stran 210, cena \$2.50.

Listárna

M. D. Chicago 23: Díky za přísp. Podobný však došel v pondělí 20. mm., viz č. 2/XII. str. 4. — kdy už bylo číslo vytištěno. J. V. Brooklyn: Díky za 2 no. — B. K. Chippendale. fot. Přejeme hodně zdaru Díky za výstřižek. — J. na studiích. — F. S. Ber-K. Adelaide: Díky za upomyn: Díky za výstřižky. zorn. na zprávu. HD

— Krasobruslařští mistři světa v soutěži sportovních dvojic, sourozenci Marie a Otto Jelínkové z Kanady, zamýšleli sice po svém pražském triumfu v březnu letošního roku, že zakončí už svou sportovní dráhu, ale zdá se, že si to znovu rozmysleli. V těchto dnech jsou totiž opět na velkém zájezdu v Evropě, kde se účastní několika exhibičních vystoupení v západo-německých střediscích ve Fuessenu a v Oberstdorfu, a několika podniků ve Švýcarsku.

— Sezóna mezinárodních fotbalových zápasů byla zahájena v Dublinu, kde v utkání Poháru evropských národů zvítězilo mužstvo Svobodného Irsku nad Islandem 4:2.

— Čtyři kubánští vzpěrači a jejich trenér Julio Cespedes, kteří se zúčastnili "Středoamerických a karibských her" v Kingstonu na Jamaice se rozhodli, že se nevrátí zpět na Kubu, a požádali americké úřady, aby se mohli usadit v USA. — V Západním Německu pak požádali o politický azyl dva maďarští kanoisté Faix a Mathe, kteří byli vysláni na mezinárodní závody do Duisburgu.

— Velkou cenu Belfastu v motocyklech vyhrál ve třídě do 350 ccm Jim Redman z Jižní Rhodesie na stroji japonské značky Hoda, před Čechoslovákem F. Štastným, který tu jel na stroji Java. Stav mistrovství světa 1962 po této jízdě vypadá takto: 1. Jim Redman 16 bodů, 2. Angličan Hailwood 14 b., 3. Štastný 13 bodů.

— V Teplicích došlo k přátelskému utkání bývalých ligových hráčů Teplic s XI. bývalých fotbalových internacionálů, na které přišlo téměř 20.000 diváků. Zápas měl po technické stránce vynikající úroveň, a skončil těsným, ale zaslouženým vítězstvím XI. internacionálů 4:3. Branky: Bican 3, Veselý, za poražené Jaroš, Pravda a Volek.

— Z čs. lehkých atletů se dostává do výborné formy tyčkař Tomášek. S kovovou tyčí skákal už před dvěma měsíci 450 cm, tedy jen o 1 cm méně než je jeho vlastní rekord z r. 1960. Před pěti týdny dostal laminátovou tyč, s kterou dělá velké pokroky. Nejdrive ve finském městečku Parainen vytvořil nový čs. rekord výbornými výkony 454 cm a 458 cm; na závodech v Praze na Strahově pak posunul hranici čs. rekordu ve skoku o tyči na pozoruhodných 462 cm.

— Bohumil Rejda, bývalý předseda tzv. trenérské rady v ledním hokeji, se od 1. září stane trenérem HC Ženevy. Bývalý internacionál S. Bartoň působí už druhou sezónu jako trenér italského národního mužstva.

— Mezinárodní plavecké závody v Chicagu obohatily světový plavecký sport o několik skvělých výkonů. Nejúspěšnější byl trojnásobný olympijský vítěz Australan Murray Rose, který studuje již druhý rok v USA. Rose vyhrál tu suverénně závod na 400 m volný způsob v senačním čase za 4:13,4 min., kterým zlepšil o 2,5 vt. dosavadní světový rekord svého krajana Johna Konradse vytvořený v olympijském roce 1960.

HLAS DOMOVA

Vychází čtrnáctidenně Rídí redakční kruh
Adresa: Hlas domova,
8 Moorhouse St., Richmond, E. 1, Vic.
Telefon: 42 - 5980

PŘEDPLATNÉ: na rok £ 2/8/-, na půl roku £ 1/5/-, jednotlivý výtisk s 2/-.

PŘEDPLATNÉ DO ZAMOŘÍ: lodí za totéž předplatné, tj. austr. £ 2/8/- nebo £ stg 2/-/-, \$ 5.- nebo ekvivalent v jiné měně. — Výši leteckého příplatku do různých zemí sdělíme na požádání obratem